

PAGALBOS ONKOLOGINIAMS LIGONIAMS ASOCIACIJA

Juridinio asmens kodas 302704554, Kalvarijų g. 235, 08311 Vilnius
Telefonas +370 630 60636, el. paštas: info@pola.lt

2021 m. sausio 8 d.
Vilnius

Siunčiama tik elektroniniu paštu

LR Sveikatos apsaugos ministerijai
Vilniaus g. 16, LT-01402 Vilnius
ministerija@sam.lt

LR Vyriausybės kanceliarija
Gedimino pr. 11, Vilnius 01103
LRVkanceliarija@lrv.lt

LR Seimo laikinoji grupė „Dėl sveikatos paslaugų suteikimo ir prieinamumo COVID-19 pandemijos sąlygomis”
Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius
mindaugas.puidokas@lrs.lt

LR Seimo Sveikatos reikalų komitetas
Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius
sveikrkt@lrs.lt

Nacionalinis vėžio institutas
Santariškių g. 1, Vilnius 08406
sonata.jarmalaite@nvi.lt

DĖL ONKOLOGINE LIGA SERGANČIŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMO Į COVID-19 VAKCINA SKIEPIJAMŲ GYVENTOJŲ PRIORITETINES GRUPES

Pagalbos onkologiniams ligoniams asociacija (toliau – POLA) šiuo raštu kreipiasi dėl 2021 m. sausio 5 d. Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministro priimto įsakymo Nr. V-8 „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2020 m. gruodžio 23 d. įsakymo Nr. V-3006 „Dėl skiepavimo valstybės biudžeto lėšomis išigyjama COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) vakcina prioritetingos gyventojų grupės patvirtinimo“ pakeitimo” (toliau – Nutarimas). Šio Nutarimo pagrindu buvo nustatytos COVID-19 vakcina skiepjamų gyventojų prioritetingos grupės. **Susipažinusi su priimtu Nutarimu, POLA prašo peržiūrėti COVID-19 vakcina skiepjamų gyventojų prioritetingas grupes, užtikrinant, kad asmenys, kuriems mirties tikimybė ir ligos našta yra didžiausia, būtų skiepjami aukščiausio prioriteto tvarka.**

Kaip pastebi Nacionalinis vėžio tyrimo institutas (NVI)¹, vėžiu sergantiems pacientams yra 5-6 kartus didesnis COVID-19 ligos komplikacijų ir mirčių nuo COVID-19 dažnis nei įprastos populiacijos imčiai. Europos ir Amerikos tyrėjų atlikti didelių imčių tyrimai parodė, kad, sergant onkologine liga, sunki COVID-19 ligos eiga pasireiškia maždaug ketvirtadaliui pacientų. Išskirtinai sunkiai COVID-19 pasireiškia plaučių vėžiu sergantiems pacientams: trečdaliui susirgusių infekcija baigiasi mirtimi. Tuo tarpu įprastas populiacinis sunkios eigos COVID-19 ligos dažnis yra apie 5 proc. nuo visų infekuotų atvejų.

Europos medicininės onkologijos draugija (ESMO²) kviečia ES šalių narių Vyriausybes vadovautis PSO principu, apibrėžiančiu būtinybę visų pirma apsaugoti tuos, kuriems mirties tikimybė ir ligos našta yra didžiausia, akcentuoja būtinybę skiepyti visus onkologinius pacientus ir tik tuomet, jei vakcinas nepakaktų visiems, aukštesnio prioriteto tvarka skiepyti remisijos nepasiekusius arba priešvėžinį gydymą gaunančius onkologinius pacientus.

¹ <https://www.nvi.lt/news/483/72/Vezys-ir-COVID-19-vakcina-atmintine-onkologiniams-pacientams/>

² European Society for Medical Oncology

Tuo tarpu šiuo metu Nutarimo 1.1.4 punkte prie didžiausios rizikos pacientų yra priskiriami tik onkohematologinėmis ligomis sergantys pacientai, kuriems tęsiamas ar baigtas chemoterapinis, imunoterapinis ar taikinių onkohematologinės ligos gydymas, kai po gydymo pabaigos praėjo ne daugiau kaip 24 mėn, o Nutarimo 1.9.1. punkte minimi tik tie onkologiniai pacientai, kurie gauna imunosupresinį, imunomoduliuojantį ir (ar) aktyvų onkologinės ligos gydymą.

Suprantame pandemijos keliamus iššūkius ir ribotą vakcinų kiekį, taip pat poreikį gyventojus suskirstyti į prioritetines grupes, tačiau manome, kad aktyviai besigydantys arba neseniai gydymą baigę onkologiniai pacientai turėtų būti įtraukiami į didžiausios rizikos pacientų grupę, o kiti onkologine liga sergantys asmenys būtų skiepijami anksčiau nei Nutarimo 1.7. p. nurodyti 65 m. amžiaus ir vyresni asmenys.

Atkreipiame dėmesį, kad daugelis šalių onkologinių pacientų skiepimui yra suteikusios prioritetą. JAV pirmiausiai skiepijami medicinos darbuotojai (1a prioritetas), onkologinėmis ligomis sergantys pacientai ir visi vyresni nei 65 metai (1b prioritetas), Australijoje medikai, vyresnio amžiaus gyventojai bei sergantieji sunkiomis lėtinėmis ligomis, įskaitant vėžį, priskirti 1 prioritetui. Jungtinėje Karalystėje ir Prancūzijoje prioritetas 1 skirtas vyresnio amžiaus gyventojams, o sergantieji onkologinėmis ligomis skiepijami 2 prioritetu. Belgija, Liuksemburgas, Švedija pirmiausia skiepia visus sergančius onkologinėmis ligomis ir medikus, o Vokietija skiepų prioriteto grupę aprašo taip: „asmenys ar asmenų grupės, kurių amžius ar sveikatos būklė didina rimtų ar mirtinų ligų progresavimo riziką“ – t. y. tie, kurių nepaskiepijus gresia rimtas sveikatos būklės pablogėjimas ar mirtis.

Papildomai norime atkreipti dėmesį, kad onkologiniai pacientai COVID-19 kontekste jau yra priskiriami prie rizikos grupės asmenų. 2020 m. kovo 23 d. Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministro įsakymu Nr. V-483 buvo patvirtintas Sunkių lėtinių ligų, dėl kurių ekstremaliosios situacijos ar karantino laikotarpiu asmeniui išduodamas nedarbingumo pažymėjimas, sąrašas (toliau – Sąrašas). Šiame Sąraše buvo išskirtos sunkios lėtinės ligos, kuriomis sergantys pacientai yra priskiriami rizikos grupei ir kuriems ekstremalios situacijos arba karantino metu gali būti išduodamas nedarbingumo pažymėjimas. Į Sąrašą, taip pat yra įtraukti ir pacientai, kuriems diagnozuoti piktybiniai navikai (jei liga diagnozuota ar buvo paūmėjimas ir jei po taikyto gydymo pabaigos nepraėjo 2 metai), taip pat pacientai po autologinės kaulų čiulpų ir organų transplantacijos ir kt. Remiantis šiuo jau patvirtintu Sąrašu matyti, kad onkologiniai pacientai jau yra laikomi į rizikos grupę papuolančiais asmenimis.

Atsižvelgdami į ESMO bei PSO rekomendacijas, taip pat užsienio šalių taikomą gerąją praktiką, įvertinus tai, kad visos onkologinės ligos, neskaidant jų pagal susirgimo tipą yra rizikingos, prašome peržiūrėti Nutarimo nuostatas, užtikrinant onkologinių pacientų skiepimą prioritetine tvarka. Manome, kad formuojant tikslias Nutarimo formuluotes turi būti atsižvelgiama į onkologijos srities ekspertų rekomendacijas³, todėl šiuo klausimu palaikysime Nacionalinio vėžio instituto poziciją ir siūlymus.

Tikimės Jūsų įsiklausymo sprendžiant šį onkologinių pacientų bendruomenei ypač svarbų klausimą. POLA atstovai yra pasiruošę rašte minimas problematikas aptarti detaliau, todėl kilus papildomų klausimų kviečiame kreiptis į POLA direktorę Neringą Čiakienę (mob.tel +370 630 60636; el. paštas neringa@pola.lt).

Primename, kad POLA yra skėtinė nevyriausybinė organizacija, šiuo metu vienijanti 30 onkologinėje srityje veikiančių nevyriausybinių organizacijų ir turinti daugiau nei 17500 bendruomenės narių. POLA yra skaidri ir nepriklausoma, onkologinių pacientų interesus atstovaujanti organizacija, kurios misija – dėti visas įmanomas pastangas siekiant pagerinti onkologinių pacientų ir jų artimųjų gyvenimo kokybę.

PRIDEDAMA: ESMO prašymas dėl onkologinių pacientų vakcinavimo prioriteto tvarka.

Pagarbiai
Neringa Čiakienė

POLA direktorė

³ Šiuo klausimu 2021 m. sausio 8 d. popiet kaip tik vyks ESMO Public Policy Webinar on COVID-19 Vaccinations and Patients with Cancer